

דף עג.

עין משפט א.

הו"מ סימן רב סעיף א

א. המוכר את הספינה מכר **ע** את התורן (פירוש תורן עץ גבוה שתולין עליו הנס והנס הוא וילון התלוי בתורן נגד הרוח) **ב** ואת הנס **ז** ואת העוגנין (פירוש ברזל כעין מזלג המעגן ומעכב הספינה) ואת כל המשוטין מהנהיגים אותה (ובכלל זה החבלים שמושכין בהן הספינות לנמל) **ק** ואת הכבש (פירוש גשר) והאסקלא שעולים בה לספינה ויורדים עליה **ר** ואת בית המים שבתוכה **ש** אבל לא מכר את הספינה הקטנה בין שהיא עשויה לילך בה ליבשה בין שהיא עשויה לצוד בה דגים, ולא את העבדים המשמשין בה ולא את המרצופים ולא את הסחורה שבתוכה

ע. את התורן. לשון הטור [סעיף א'], הוא אילן גבוה שפורסין עליו את הוילון.

ב. ואת הנס. הוא הוילון שפורסין על התורן.

ז. ואת העוגנין. הם הברזלים שמעמידין בהן הספינה שקורין בל"א אנקור, ונקאים עוגנים ע"ש הלהן תעגנה [רות א' י"ג] שפירושו תהינה מקושרין.

ק. ואת הכבש ואת האסקלא שעולין בו. כן הוא לשון הרמב"ם בפכ"ז ממכירה [ה"א], אבל בטור [שם] לא כתב אלא והכבש שעולין בו, ולא נזכר אסקלא, והמגיד משנה כתב שר"ש גרס אסקלא ולא כבש, ושפירש אסקלא הוא כבש, וכן הוא לפנינו בפירוש ר"ש בגמרא שבידינו [ב"ב ע"ג ע"א ד"ה אסקלה]. ועיין פרישה שם כתבתי מכח שינוי לשון הזה, גם מכח לשון הטור שכתב שעולין בו ליבשה וברמב"ם כתב שעולין בו לספינה, מכל זה הוכחתי דכוונתו היתה דהפתח שבספינה שנכנסים בו מהיבשה לספינה ומהספינה להיבשה הוא בצד הספינה במקום גבוה מפני המים שלא יכנסו בספינה, ויש בכניסתן עליה מהיבשה לגובה פתח הספינה, גם ירידה מהפתח לתוך קרקעית הספינה למקום ישיבתו שמה, וכן ביציאתן יש עליה וירידה על דרך זה, והטור איירי משעת יציאה מהספינה כשירצה לצאת ממנה להיבשה צריכין לעלות בתחילה עד הפתח שבצד הספינה, והרמב"ם איירי מהכניסה שעולין בה תחילה מהיבשה כדי ליכנס לתוך הספינה. ונראה דמ"ש"ה כתב הרמב"ם כבש ואסקלא, דהעשוי לעלייה מהיבשה לספינה קרוי כבש, והעומדת בתוך הספינה בצד הפתח לירד ולעלות בה נקראת בלשוננו אסקלא, ואפשר שהיה לה שינוי שם מפני שזו שבספינה היתה קבועה ומחוברת שם, משא"כ העומדת בחוץ שהיא תלושה ומטולטלת, או מטעם אחר. ואף שהמגיד משנה כתב בשם הרב אבן מגא"ש [ב"ב שם ד"ה האיסקלה] דפירש אסקלא בית הכסא שבתוך הספינה, צ"ל דהרמב"ם והמחבר לא פירשו הכי, דא"כ הו"ל להפך ולכתוב ואת הכבש שעולין בה, גם ברמב"ם כתוב שם בהדיא שעולין בהן, לשון רבים, ע"ש ודוק.

ר. ואת בית המים. פירוש, שיש להן מקום בספינה שמשותמין שם מים מתוקים, שלא יכולין לשתות מימי הים שעוברים בו שהוא מלוח.

ש. אבל לא מכר בו. שכל אלו אף שהן עשויין לצרכי הספינה, מ"מ אין שם ספינה עליהן ויכול לעשות בו שימוש ג"כ לדבר אחר.

ובזמן שאמר ליה היא וכל מה שבתוכה אני מוכר הרי כולם מכורים.